

2022

Årsrapport

Innovative løsninger for miljøets beste

FREVAR KF
Distriktets miljøbedrift

Innhold

Direktøren	3
Avfallshåndteringen	4
Gjenvinningsstasjonen	5
Vannverket	6
Energigjenvinning	8
Renseanleggene	10
Biogassanlegget	12
Forretningsområder	13
Åpne FREVAR	14
Styret	16
Beretning	17
Regnskap	19
Noter til regnskapet	21

FREVAR er en av de mest spennende miljøbedriftene i Norge. Vi produserer prosessdamp til lokal industri, biogass til busser og andre transportmidler, fjernvarme til næring og private, rent drikkevann til hele Fredrikstad og Hvaler, renser avløpet for hele Fredrikstad og Hvaler, tar miljøgifter ut av kretsløpet, løser avfallsproblemer for private og næring, håndterer forurensede masser for utbyggere, tar imot grovavfall fra private husholdninger, har vært ISO-sertifisert på miljø siden 2000, er en god nabo til et naturreservat og er en del av Fredrikstad kommune.

Direktøren

FREVAR KF eier, driver, vedlikeholder og utvikler kommunens anlegg innen behandling av avfall, rensing av avløp og produksjon av drikkevann. Våre ansattes kompetanse er den viktigste faktoren som sikrer god drift.

Undertegnede, Johnny Sundby, tiltrådte stillingen som direktør på FREVAR 1.1.2023.

Som for mange andre, så har 2022 har vært et krevende år for FREVAR. Krig i Ukraina og koronapandemien med etterfølgende energikrise i Europa, «dyrtid», mangel på en del produkter og materialer har gitt høyere priser på viktige innsatsfaktorer. De viktigste «råvarene» i vår produksjon er elektrisk kraft og kjemikalier. Her har prisene økt kraftig i året som gikk.

I tillegg har ulike rammevilkår når det gjelder produksjonsstøtte og forbrenningsskatt skapt krevende forretningsmessige betingelser for FREVAR ved utgangen av året.

Likefullt ender årets resultat i pluss, takket være god og rasjonell drift av FREVARs deponi.

Vannverket på Råbekken leverer Fredrikstads viktigste næringsmiddel til ønsket mengde og kvalitet. Mengden vann produsert er lavere enn på mange år. Dette skyldes godt og målrettet arbeid fra Fredrikstad kommune, knyttet til lekkasjesøk og tetting av lekkasjer.

I sum bidro FREVAR med 29 millioner i klimakvoter og forbrenningsskatt i 2022. Dette er langt høyere enn selskaper det er naturlig å sammenlikne seg med. At FREVAR både må betale klimakvoter og forbrenningsskatt har sammenheng med at anlegget vårt vurderes som et samforbrenningsanlegg av myndighetene. Bakgrunnen for dette igjen, er at FREVAR leverer en svært høy energiutnyttelse, sammenliknet med øvrige forbrenningsanlegg som primært leverer energi til fjernvarme. Formålet blir dermed vurdert å være energiforsyning og ikke avfallsforbrenning. For FREVAR er det imidlertid ikke aktuelt å erstatte avfallet med treflis. Hovedoppgaven vår er å forbrenne avfall. I den sammenheng er viktig å huske at FREVARs energi erstatter annen fossil energi på Øra.

Samarbeidet og den industrielle symbiosen på Øra er på mange måter unik sitt slag, og en viktig årsak til den høye energiutnyttelsen. Da oppleves det feil at vi basert på dette gode samarbeidet straffes med dobbel avgift. Vi ser derfor frem til rettsaken om kvoteplikt i 2023.

Arbeidet med FARA, det nye renseanlegget for Fredrikstad kommune fortsetter. Dette er den største investeringen som FREVAR og Fredrikstad kommune skal gjøre på mange år. Vi er derfor opptatt av at anlegget skal levere svært godt i forhold til miljøprestasjoner, og at det bidrar til en renere og rikere Oslofjord. Ved utgangen av året forberedes overgang til neste fase i prosjektet, hvor leverandørene skal detaljprosjekttere, planlegge og bygge det nye anlegget. Selv om det er en krevende tid å gjøre store investeringer, så har samspill-modellen bidratt til å redusere mye usikkerhet i prosjektet.

FREVARs har vært, og vil være en godt alliert innen bærekraft for virksomhetene på Øra, og har en viktig plass i sirkulærøkonomien for Fredrikstad kommune. Vi jobber videre med spennende vurderingen bl.a. innen karbonfangst og lagring (CCS). I 2022 ble det ansatt en egen klimaingeniør, som skal bidra til å løfte oss på dette området.

Det er med ydmykhet og stor glede jeg tiltre «FREVAR-laget» ved overgangen til 2023. Det gjøres en fantastisk innsats fra selskapets ansatte, og måten jeg har blitt tatt imot på er forbilledlig. Jeg ser frem til å videreføre samarbeidet for innbyggernes og kundenes beste, sammen med styret, eier og ikke minst våre dyktige ansatte!

Avfallshåndtering

Avdelingen har ansvaret for FREVAR sine deponiområder og utgjør en betydelig del av vår næringsvirksomhet.

Det er endringer i driften til deponiet i henhold til dagens miljøkrav. Deponiet har i utgangspunktet stoppet mottak av rene masser, i tråd med signalene fra miljømyndighetene.

Vi jobber aktivt med våre kunder for å finne de beste nedstrømsløsningene for fraksjonene. Deponikapasiteten har en stor verdi for hele regionen, og vi er vårt ansvar bevisst på å ivareta denne ressursen. Samtidig jobber vi med å utvikle driften videre og følge med i den teknologiske utviklingen i markedet.

Noen prosjekter

- Klargjort tomt for å flytte Masse Gjenbruks Senteret.
- Utbedret rør og styresystem for fakkelen til deponigass.
- Utvidelse av mellomlager for slam.
- Oppdatert miljørisikoanalyse.

Vurdering av grunnforhold

Undersøkelsene av grunnforholdene tar lengre tid enn antatt på grunn av behov for mer detaljert grunnlag. I 2022 har vi jobbet med det i flere omganger og svaret vil foreligge i 2023.

Svartelistede arter

Rutiner for hvordan svartelistede arter skal behandles er oppdatert. Det viktigste er å pakke det godt inn så det ikke spres under transport og lagring.

Deponi øst

Både lettere forurensede masser og muddermasser er deponert.

Mottak av masser

FREVAR ser på mottak og behandling av lettere forurensede masser og muddermasser som en del av sin kjernevirksomhet fremover. Det har blitt gjort analyser av teknologier og muligheter for rensing av massene for ytterligere gjenbruk i stedet for å legge alt på deponi.

Det ble i 2022 tatt imot ca. 116 000 tonn.

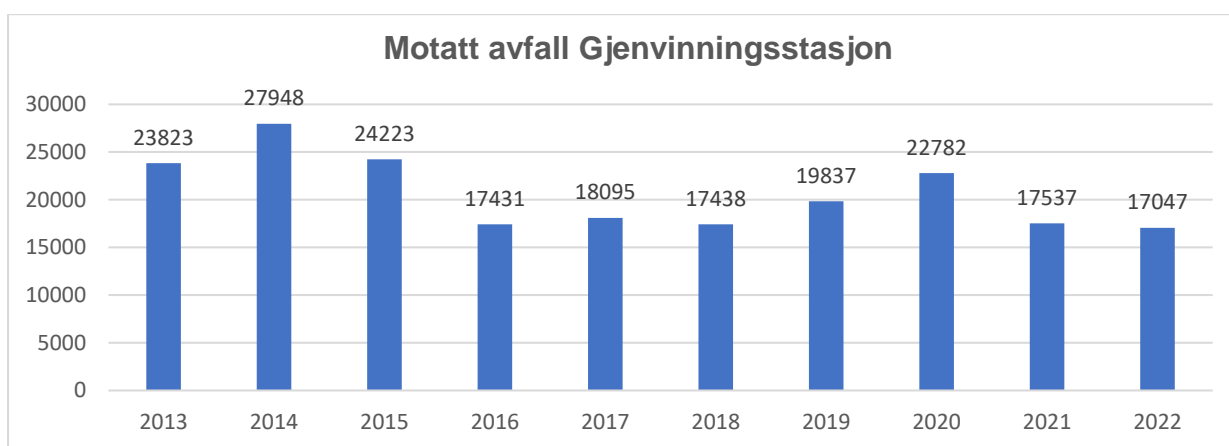
Gjenvinningsstasjonen

FREVARs gjenvinningsstasjon tar imot grovavfall fra husholdningene i Fredrikstad kommune og drives etter selvkostprinsippet.

Gjenvinningsstasjonen tar imot grovavfall fra private husholdninger og hytter i Fredrikstad kommune. Driften finansieres av innbyggerne i Fredrikstad kommune gjennom renovasjonsavgiften og mottaksavgift..

Det har vært ekstra fokus på HMS for våre operatører, og arbeid med å finne de aller beste nedstrømsløsningene for våre fraksjoner.

Mottatt avfall i 2022 er noe ned i forhold til 2021.

Materialgjenvinning

Kravene til andelen materialgjenvinning og gjenbruk vi øke sterkt i årene fram til 2035, og vi jobber med å møte disse kravene på en god måte. Dette vil gi seg utslag i løpet av 2023.

Økt sorteringsgrad

Arbeidet med å innfri målene til økt gjenvinning pågår for fullt både hos Teknisk drift og hos FREVAR. Sammen har vi jobbet med å innfri kravet på 55 % innen 2025.

Gjenbruk av varer som leveres på gjenvinningsstasjon har vært (og er) et område vi vil vokse i. Behov for plass, løsninger og samarbeidspartnere er under kontinuerlig utvikling.

Vannverket

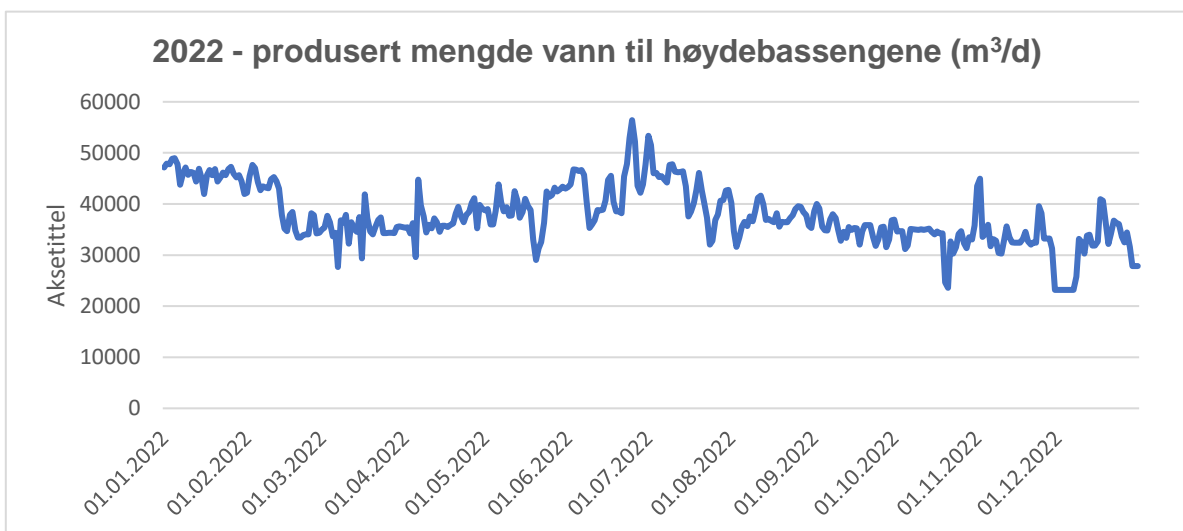
Drikkevannet er vårt viktigste næringsmiddel. FREVAR skal til enhver tid levere hygienisk betryggende drikkevann til abonnentene.

Vannproduksjon

Vannverket produserer drikkevann til ca. 90 000 mennesker og til industrikunder i Fredrikstad og Hvaler kommune, og er en del av et reservevannsamarbeidet med Sarpsborg og Moss. Vannproduksjonen varierer over året, med en maks kapasitet på 2750 m³/t. I 2022 var gjennomsnittsproduksjonen 1574 m³/t, noe som er lavere enn normalt. Anlegget ble bygget i 1963 og senere modernisert. Vannverket er et fullrenseanlegg med kjemisk felling (koagulering/sedimentering/filtrering), og benytter aluminiumsulfat som fellingskjemikalie. Til desinfeksjon benyttes kloramin og UV.

I 2022 var vannproduksjonen den laveste på mange år (14.320.538 m³). Men salg av vann fra Teknisk drift til abonnentene var høyere i 2022 enn i 2021. Dette skyldes at man finner og tetter lekkasjer på ledningsnettet mye raskere enn tidligere. Det ble tatt ut 18.216.076 m³ råvann fra vanninntaket på Isnesfjorden. Av dette går noe i overløp under transporten til vannverket, og noe brukes internt i renseprosessen på vannverket (filterspyling blant annet).

Vannproduksjon

Tabell 1: Oversikt over vannmengder i periode 2017-2021

Årstall & Vannmengder	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Produsert vannmengde (m ³)	14 565 197	14 886 063	15 275 551	14 801 653	16 193 493	14 320 538
Spylevann – Internt (m ³)	609 197	564 731	407 783	449 316	554 412	530 549

*vann til høydebassengene: Produsert vannmengde minus spylevannsmengde

Vannkvalitet og kontroll

Vannkvaliteten, både på råvannet, gjennom rensprosessen og ferdig produsert vann overvåkes kontinuerlig via driftskontrollsystemet. I tillegg tas det ut ukentlige prøver som sendes til et eksternt, akkreditert laboratorium for analyser vi er pålagt å gjennomføre via drikkevannsforskriften.

Årlig har vi en gjennomgang av prøvetakingsplanen i samarbeid med Teknisk drift i Fredrikstad kommune. Her gjennomgås fareanalyser av råvannskilden, leveringssikkerhet og vannforsyningen, og på bakgrunn av dette fastsettes prøvefrekvensen og hva som skal analyseres.

I 2022 ble det analysert over 300 prøver fra vannverket (i tillegg til kontinuerlig overvåking via driftskontrollsystemet), samtidig som Teknisk drift analyserer en rekke prøver på ledningsnett. Samtlige analyser utføres av et eksternt akkreditert laboratorium.

Kvaliteten på ferdigprodusert vann i 2022 ligger langt under kravene som drikkevannsforskriften krever, og vannverket produserer trygt og godt drikkevann til befolkningen.

Reservevannforsyning

Fredrikstad kommune, Sarpsborg kommune og Moss kommune (MOVAR IKS) har inngått et samarbeid om en felles alternativ drikkevannsforsyning (reservevannssamarbeid). Ved større vedlikehold eller uforutsette hendelser kan Fredrikstad kommune få reservevann fra Sarpsborg og/eller MOVAR. Reservevannet har drikkevannskvalitet, og blir fulgt opp og kontrollert av de respektive eierne. Reservevannledningen er koblet sammen med ringleidningen i Fredrikstad kommune.

Hvert år gjennomføres en test i samarbeid med MOVAR og Sarpsborg. Styresystemet for reservevannet ligger hos MOVAR. Årets test skulle basere seg på at dette ble hacket og falt ut slik at reservevannsforsyningen måtte gjøres manuelt.

Pågående og gjennomførte prosjekter i 2022 - utdrag

Oppgaver	Kommentar
Ultralyd-sensorer i høydebassengene	Pågår
Rehabilitering filterbunner	Ferdig januar -23
Nytt overløpsrør over jordet på Tvetter	Ferdig oktober -22
Nye tappeluker silhuset Borredalsdammen	Pågår
Pilotforsøk kullfiltrering	Pågår
Rehabilitering høydebasseng syd	Pågår

Energigjenvinning

Avfallet – en viktig energiressurs. FREVAR brenner for miljøet!

Bærekraftig avfallshåndtering

I 2022 kom arbeidet med karbonfangst på agendaen for alvor. Rensing av CO₂ er viktig for alle anlegg som slipper ut CO₂ for å redusere klimapåvirkningen fra forbrenningsanlegget. Det har vært gjort undersøkelser på teknologi for å finne den som er mest optimal for FREVAR og vi har ansatt en klimaingeniør som skal jobbe med klimarelaterte spørsmål som nettopp karbonfangst.

Innholdet i avfallet vi brenner endrer seg også, maten blir tatt ut nå, mer og mer plast sorteres ut og det vil endre konsistensen på det avfallet som er igjen og skal forbrennes.

FREVAR ønsker å beholde sin rolle som energileverandør på Øra i tillegg til å gjøre vår del for miljøet ved å fjerne avfall fra deponiene ved å brenne det.

Avdelingsingeniør på forbrenningsanlegget

Vi ønsker å bedre ytelsene på forbrenningsanlegget ytterligere og har forsterket teamet med en ny stilling som avdelingsingeniør. Ansettelsen har forbedret vår kompetanse i de kjemiske prosessene i forbrenningsanlegget. Den styrker også avdelingens kompetanse i kvalitet og forbedringsarbeid.

Drift og vedlikehold

Det har vært utført omfattende vedlikehold på anlegget i 2022. I kjelen har vi byttet flere av panelene som tar opp varme. Vi antar vi er ferdige med begge kjelene i 2024 og da er vi klare for mange år med god drift. I tillegg har vi byttet askeutmatning fra kjelen, det er enheten som frakter asken ut av bygningene. Vi har gjennomført en anskaffelsesprosess på nytt matevannsystem som vil bli installert i 2023.

Vi jobber fortsatt med å justere anlegget for optimal drift etter installasjonen av ny røykgassrensing i 2019. Det endret noen energistrømmer hos oss og vi fikk endrede driftsforhold vi må forholde oss til.

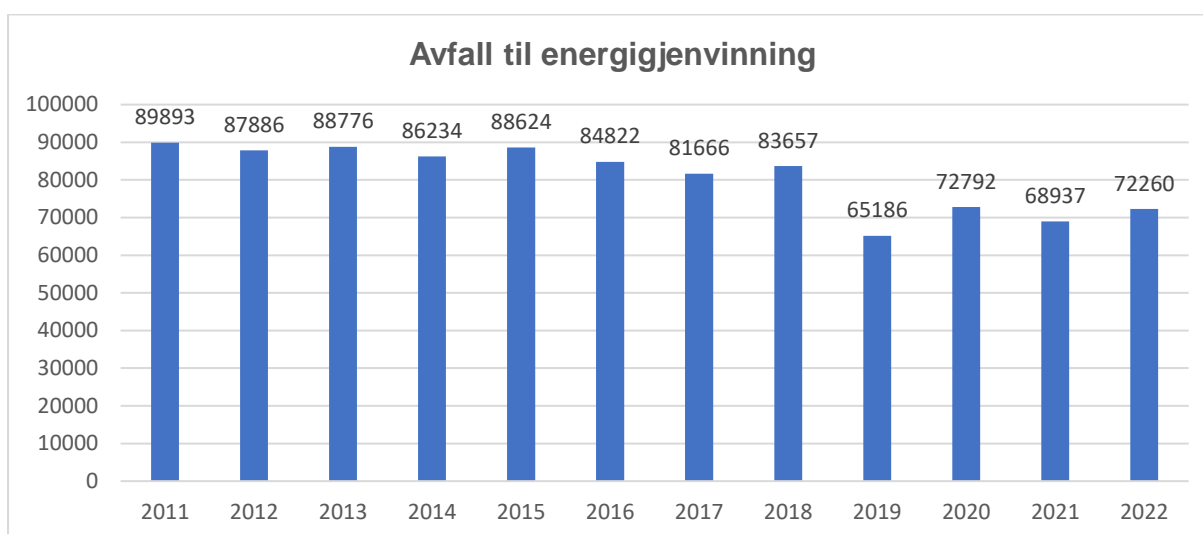
I 2022 ble det energigjenvunnet 72 260 tonn avfall og produsert 210 GWh.

Totalt levert sett over tid:

År	Mengde (tonn)	Produsert energi (GWh)	Energiutnyttelsesgrad (Gjeninningsprosent)
2022	72 260	210	98,9
2021	68 937	216	99,5
2020	72 792	238,5	99,0
2019	65 186	224	98,8
2018	83 657	235	97,8
2017	81 666	228	98,2
2016	84 822	231	97,2
2015	88 624	232	96,6
2014	86 234	230	98,6
2013	88 776	226	98,6
2012	87 886	207	96,7
2011	89 893	217	96,3

Avfallsstatistikk

Anlegget mottok 72 260 tonn avfall i 2022.

Anleggets miljøstandard

ISO 14001 er et styringsverktøy som medvirker til at avdelingens miljøpåvirkning kontinuerlig overvåkes. Det arbeides jevnlig med avdelingens HMS-aktiviteter. I det årlige oppsatte programmet inngår vernerunder, stikkprøver av avfall, slaggprøver, utstyrskontroll, kontroll av oljeutskillere og oljetanker, brannøvelser, kalibrering, kursing, m.m.

Avfallsforbrenning separerer effektivt miljøgifter fra kretsløpet. Filterstøv og flyveaske transporteres til Langøya for sluttbehandling. Posefilterstøv gjenbrukes direkte i prosessen, og bunnaske (slagg) blir sortert for metaller, siktet og deretter løpende brukt som anleggsmasse på deponiområdet. Metallene som siktes ut fra bunnasken blir resirkulert via smelteprosess.

Renseanleggene

Avløpsvann er en bærekraftig ressurs. FREVAR skal bygge et nytt renseanlegg med ny teknologi som skal stå ferdig i 2026. Det nye anlegget skal i stor grad være selvforsynt med energi. Dagens anlegg skal strebe etter å opprettholde dagens rensekraft.

Renseprosessen

Prosjektering av nytt avløpsrenseanlegg på Øra pågår. Utarbeidelse av søknad for ny utslippstillatelse er inne i sluttfasen, og det forventes svært strenge rensekraft. Det nye anlegget dimensjoneres for rensing helt opp mot det maksimale av det dagens teknologi tillater. Dette for å tilfredsstillere kravene ved implementering av nytt avløpsdirektiv, gjennom hele anleggets levetid. Eksisterende anlegg har kun primærrensing, dvs. mekanisk og kjemisk rensetrinn. I forbehandlingen (mekanisk rensetrinn) fjernes dopapir, grove partikler, sand, kaffegrut, fett og flyteslam. Til kjemisk rensing benyttes jernklorid som fellingskjemikalie. Det rensede vannet ledes ut til Glomma.

Slam fra sedimenteringsbassengene fortykkes før det varmebehandles for å oppnå en tilfredsstillende hygienisk kvalitet (under pasteuriseringen drepes sykdomsfremkallende bakterier). Deretter foretas en utråtning (anaerob stabilisering), der mengden blir redusert med ca. 25 %. Under stabiliseringen produseres metangass, samtidig som luktulempene reduseres. Til slutt avvannes slammet til et tørrstoffinnhold på ca. 30 % og distribueres til bl.a. landbruket.

Vannkvalitet og kontroll

Vannmengder og forbruk av fellingskjemikalie

	2018	2019	2020	2021	2022
Vannmengde tilført (m ³)	12 076 083	15 344 312	13 646 314	11 624 704	11 907 641
Til kjemisk trinn (m ³)	11 410 845	14 367 727	12 862 078	11 307 536	11 453 037
Overløp (m ³)	665 238	976 585	784 236	317 168	45 4604
Forbruk av JKL (tonn)	6 082	6 681	6528	6394	5869
Spesifikk forbruk av JKL (g/m ³)	533	492	549	566	508

Kilo belastning pr. år 2022

	Tot P	KOF	BOF	Tot N	TOC	LOC	SS
Urenset, kg	48000	4663000	1877000	397700	1075000	472500	2829300
Renset, kg	42500	3172000	1222200		554700	35300	2368500
Rensegrad, %	88,6	68,3	66,3	-29	50,1	4,7	83,4
Krav, %	90	40	60				

Det rensede vannet som går ut i Glomma blir jevnlig overvåket iht. forurensningsforskriften. Den organiske maksbelastningen på anlegget var 123 564 PE i 2022. Krav til rensing av KOF og BOF ble overholdt med god margin i 2022, mens kravet til rensing av fosfor endte noe under kravet om 90 % rensing. Anleggets ytelse er svært god når det er tørrvær eller moderat med nedbør innenfor anleggets hydrauliske kapasitet. I perioder med kraftig nedbør fører mengden fremmedvann til at anleggets kapasitet overskrides, og overskytende mengde vil gå urensert i overløp. I tillegg vil rensegraden bli dårligere når innløpskonsentrasjonen synker.

FREVAR drifter også et naturbasert renseanlegg ved Kvernhuset ungdomsskole og sigevannsnettet på deponiet med tilhørende pumpestasjoner.

Kvernhuset renseanlegg

Kvernhuset RA er et naturbasert renseanlegg som renser avløpsvann fra Kvernhuset skole og 6 eneboliger. Kvernhuset renseanlegg består kort fortalt av slamavskiller og innløpskum, etterfulgt av et biofilter og to fosforfilter. I tillegg er det et barkfilter for luktfjerning. FREVAR har hatt driftsansvar for anlegget siden oppstart. I 2022 er det gjennomført et større vedlikeholdsarbeid ved Kvernhuset renseanlegg hvor blant annet dysesystemer og topplaget i biofilteret ble skiftet ut. Den organiske maksbelastningen på anlegget var 29 PE i 2022. Anlegget fortsetter å levere gode rensresultater også for 2022.

Vannmengder

	2018	2019	2020	2021	2022
Renset vannmengde (m ³)	5 011	4 521	7095	5825	9107
Overløp (timer)	0	0	0	0	0
Slamtømming (m ³)	0	30	30		

Kilo belastning pr. år 2021

	Tot P	KOF	BOF	Tot N	TOC	LOC	SS
Urenset, kg	24,1	599	223	253	202	134	207
Renset, kg	23,4	484	203	143	165	96	14
Rensegrad, %	97,2	69,1	82,1	44,4	76	60	93,2
Krav, %	90	40	60				

Anlegget blir kontrollert ved servicebesøkene til Biovac, som utføres 4 ganger pr. år.

Luktreduksjonsfilteret blir sjekket 2 ganger per år av leverandør.

Luktreduksjonsfilteret fungerer bra og det er heller ikke blitt registrert noen luktklager i 2022.

Biogassanlegget

Biogass er grønn energi som finnes naturlig i kretsløpet. Fra matavfall til drivstoff og jordforbedringsmiddel i landbruket.

Forbehandling / oppgradering

I et biogassanlegg forbehandles matavfall til et substrat som gjennomgår en varmebehandling (70 °C i 1 time), for å drepe sykdomsfremkallende bakterier. Deretter omsettes substratet til biogass under en anaerob utråtningsprosess (uten tilgang på oksygen). Biogass er en blanding av metan og karbondioksid, i tillegg dannes mindre mengder med hydrogensulfid. Biogassen blir deretter oppgradert ved hjelp av en amminprosess hvor CO₂ blir fjernet. Kvaliteten på biogassen øker fra 65 % metaninnhold til 97 % ±2 %.

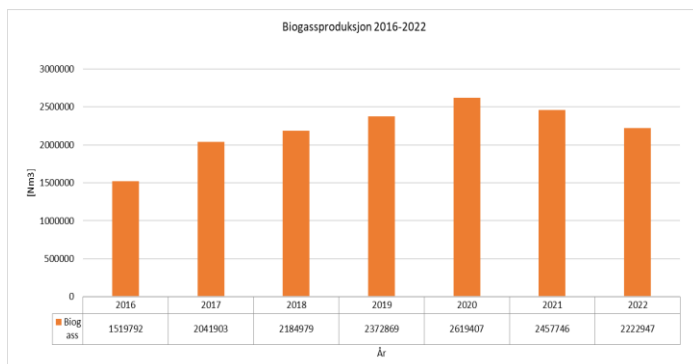
Biogass som drivstoff

Oppgradert biogass brukes til miljøvennlig drivstoff for busser, renovasjonsbiler og andre kjøretøy. Bruk av biogass i transportsektoren bidrar til å redusere utslipp til luft, redusere klimagassutslipp, og gjøre transportsystemet mer bærekraftig. Ved å bruke biogass i stedet for bensin eller diesel, unngår man å tilføre ny CO₂ til atmosfæren. Dessuten har biogass en positiv miljøeffekt, fordi bruk av biogass reduserer utslipp av svevestøv og NO_x.

Jordforbedringsmiddel

Ikke nedbrytbart materiale og nedbrytbart materiale som ikke omsettes, vil bli igjen i bioresten og blandes sammen med det utråtnede slammet fra renseanlegget. Slammet blir deretter avvannet og benyttes i landbruket som jordforbedringsmiddel. FREVAR KF har 50/50 fordeling av tilstandsklasse I og II på slammet. Det betyr at slammet er av god kvalitet og kan benyttes som jordforbedringsmiddel.

Gassproduksjon

En del driftsproblemer har preget biogassanlegget i 2022, hvor det mest utfordrende har vært havari på en råtnetank. Tanken har vært ute av drift hele året, og dette har påvirket anleggets behandlingsskapasitet, og gitt en lavere årsproduksjon enn budsjettert. Det er i årenes løp lagt mye innsats i forbedringsarbeid, og resultater av det gode arbeidet gjør seg gjeldende i form av bedre driftsregularitet, men det er fortsatt utfordringer knyttet til drift og vedlikehold av biogassanlegget.

Forretningsområder

Alt forretningsengasjement bygger på foretakets verdier, vedtekter og vedtak i våre styrende organer. Det fokuseres på positive synergier, kvalitet og kompetanse.

Fredrikstad Fjernvarme AS – FFAS (eierskap 43,1 %)

FREVAR eier FFAS sammen med Oslofjord Varme Holding AS. Tidligere eier, Fredrikstad Energi AS, solgte seg ut av selskapet tidlig i 2019. FREVAR valgte da å øke sin eierandel fra 32,5 % til 43,1 %. Siden 2004 har FREVAR hatt driftsansvaret for selskapets varmesentraler mens utbygging av rørsystemet fortsatt foregår. Hovedvarmekilde for FFAS er Kvitebjørn BIO-EL AS, som kom i drift i 2008. FREVAR er reservevarmekilde for FFAS.

Kvitebjørn BIO-EL AS – Bio-EI (25-års operatøravtale)

BIO-EL Fredrikstad AS bygde i 2007 et energigjenvinningsanlegg i tilknytning til FREVARs eget anlegg på Øra. Anlegget har vært i drift fra midten av 2008, og samdriftes med FREVARs anlegg iht. operatør- og samarbeidsavtaler. Anlegget er hovedleverandør av energi til FFAS. Selskapet ble solgt til Kvitebjørn Energi AS i 2018, og byttet samtidig navn.

Åpne FREVAR

Åpenhet ved alle sider av driften av anleggene gir trygghet for oss – og trygghet for våre naboer og eiere i Fredrikstad kommune.

FREVAR KF er en del av Fredrikstad kommune noe som betyr at offentleglova og lov om offentlige anskaffelser gjelder for oss. FREVAR tilbyr full åpenhet, og hvis noen ønsker å se oss i kortene, er de selvfølgelig hjertelig velkommen til det. Vi vet at offentlig eierskap av samfunnsmessig viktig infrastruktur sikrer allmennhetens innflytelse på samfunnsutviklingen. Driften av våre anlegg har stor innvirkning på både miljø, økonomi og samfunn her i distriktet. Vi tror at åpenhet bidrar til at denne påvirkningen blir positiv.

Miljø og klima

FREVAR er sertifisert i henhold til miljøstandard ISO 14001 siden 27.11.2000, og vannverket er i tillegg kvalitetssertifisert etter ISO 9001. Vi var blant de første innenfor vår bransje med slik sertifisering.

Virksomheten påvirker miljøet når det gjelder utslipp til luft og vann, støy og lukt. De påvirkningene som anses vesentlige for FREVAR totalt sett, er utslipp til luft og vann.

Klimakrisen krever handling. Det er viktig at vi alle reduserer mengden avfall, og at vi deretter tenker ombruk og gjenvinning. Det som til slutt ikke har blitt ombrukt eller gjenvunnet, kan bli til energi i form av damp, som industri på Øra benytter. Energiutnyttelse av restavfallet som ikke kan gjenvinnes er ikke en perfekt løsning, men det er fire ganger bedre enn alternativet.

FREVAR slipper ut totalt ca.90 000 tonn CO₂ per år fra skorsteinen. Energiutnyttelse av 1 tonn avfall gir cirka 1 tonn CO₂. Dersom avfallet lå på deponi, ville det frigjort metan tilsvarende 4 tonn CO₂ per tonn avfall. Cirka 50 % av CO₂ er biogent.

Gjennom CCS-klynga på Øra og regionalt arbeidet 18 partnere sammen fra 2019 til 2021 om en mulighetsstudie for å danne grunnlaget for å etablere karbonfangst, bærekraftig bruk og lagring. Ettersom FREVAR sammen med nabobedriften Kvitebjørn har det største punktutslippet i Fredrikstad kommune, har FREVAR sterke intensjoner om å komme i gang med karbonfangst. Arbeid med rammebetingelser og det økonomiske er krevende, men i gang.

FREVAR har en viktig miljørolle fordi vi:

- Produserer drikkevann for Fredrikstad og Hvaler kommuner.
- Renser og reduserer næringsstoffer og forurensning i avløpsvann fra Fredrikstad og Hvaler kommuner.
- På forbrenningsanlegget omdannes 72 000 tonn avfallsfraksjoner til termisk energi, og fjerner/reduserer 6 000 tonn miljøgifter fra kretsløpet.
- Leveranse av høytrykksdamp til nærliggende prosessindustri slik at 15 000 tonn naturgass erstattes av klimanøytral avfallsbasert brenselbærer.
- Biogassanlegget mottar 30 000 tonn substrat/matavfall til biogassproduksjon, og 2,5 millioner liter diesel erstattes av klimanøytral biogass. Reduserer utslipp av NOx og partikler vesentlig på busstrafikken i Østfold.
- Slam fra avløpsrensing/biogassproduksjon går til jordforbedring.
- 3 000 tonn kvist og hageavfall går til kompostproduksjonsanlegg.
- Deponiet tar forurensede masser ut av kretsløpet til en riktig sluttbehandling.
- Mottar grovavfall fra husholdningene til sortering og gjenvinning.

FREVAR er medlem av klimapartnere Viken, og utarbeider klimaregnskap ved hjelp av Klimakost. Klimaregnskapet er basert på direkte og indirekte utslipp knyttet til FREVARs aktiviteter.

Likestilling

Foretaket hadde ved utgangen av året 89 ansatte.

Foretaket jobber med å fremme likestilling og hindre diskriminering. Kvinneandelen har økt med 3,09 % fra 2021 til 2022. Andelen er 71,91 % menn og 28,09 % kvinner.

Styret består av 7 medlemmer, hvorav 3 kvinner og 4 menn. Dette utgjør en andel på 43 % kvinner og 57 % menn.

Foretakets ledergruppe består av 3 kvinner og 3 menn. Dette utgjør en andel på 50 % kvinner og menn.

Det vil bli utarbeidet en likestillingsredegjørelse for 2022 i løpet av første halvår 2023.

Lærlinger

FREVAR tar samfunnsansvar og ønsker å medvirke til at mennesker får mulighet til utvikling og utdanning. Gjennom året har vi hatt 4 lærlinger i fagene:

- Gjenvinning
- Elektro
- Industrimekaniker
- Kjemi-prosess faget

To av lærlingene har ved utgangen av året tatt fagprøve og oppnådd fagbrev.

Sykefravær og trivsel

FREVAR jobber for helsefremmende arbeidsplasser og forholder seg til nasjonal IA-avtale.

Vi legger til rette for helsefremmende arbeidsplasser. Dette ivaretas blant annet i arbeidsmiljøutvalget, ved HMS-tiltak, tett oppfølging og tilrettelegging innenfor de rammene vi har til rådighet.

Sykefraværet for 2022 endte på 8,81 % mot 6,09 % året før.

Dette er en økning i sykefraværet med 2,72 %. Foretaket har foretatt en årsaksanalyse for å se om det er tiltak som kan gjøres. Vi ser at det meste av sykefraværet kan tilskrives lengre sykemeldinger. Vi skal fortsatt jobbe mot å redusere sykefravær og opprettholde helsefremmende arbeidsplasser.

Brannøvelse på FREVAR

FREVAR gjennomførte medarbeiderundersøkelse for andre gang i 2022. Formålet var å måle ansattes engasjement, trivsel og oppfatning av ulike problemstillinger for å utvikle FREVAR til en enda bedre arbeidsplass. Årets undersøkelse viste generelt bedre resultater på de fleste områder. Det er gledelig å se at arbeidet som er lagt ned gjennom året, gir positive resultater.

Det er av stor verdi at vi har engasjerte og initiativrike medarbeidere som administrerer og arrangerer ulike trivselstiltak. Foretaket har blant annet en velferdskomité som inviterer til ulike arrangement og administrerer firmahytte for de ansatte. For første gang siden pandemien, kunne vi i 2022 ha felles arrangementer som gir trivsel og glede for ansatte.

Kommunikasjon og samhandling

Vi har tro på et åpent samarbeid i foretaket, og regelmessige oppfølgingsmøter. Foretaket har flere faste samhandlingsarenaer, blant annet samhandlingsmøte mellom arbeidsgiver og tillitsvalgte (SMAT), arbeidsmiljøutvalg (AMU), forhandlingsutvalget (FU) og fellesmøter. I arbeidsmiljøutvalget deltar også representanter fra bedriftshelsetjenesten.

Samhandlingsmøtene er viktige og nyttige for saker som omfatter de ansatte og deres arbeidshverdag og vilkår.

Tilsynet for universell utforming kom med krav om å lage og publisere tilgjengelighetserklæring for alle offentlige virksomheter innen 01.02.23. Denne er tilgjengelig på vår nettside www.frevar.no

Styret

FREVAR er et kommunalt foretak – en del av kommunen. Styret rapporterer til bystyret i Fredrikstad kommune.

Styrets sammensetning

Dagens styre tiltrådte 1. mars 2020. Alle styremedlemmene, 5 valgt av bystyret og 2 valgt av de ansatte ved foretaket, er likeverdige medlemmer.

Direktøren er direkte underlagt styret.

De prinsippene som ligger til grunn for organisering i et kommunalt foretak gir styret stor selvstendighet, uten å svekke den kommunale styringen av virksomheten. Til forskjell fra kommunalt eide aksjeselskap, som er rettslig og økonomisk adskilt fra kommunen, er kommunale foretak en juridisk del av kommunen.

Styrets arbeid

I løpet av 2022 har styret avholdt 14 styremøter. Det har blitt behandlet 46 saker. Fire av sakene (årsregnskap 2021, kjøp av aksjer i Borg CO2, budsjett 23 og handlingsplan 2024-2026 og nytt avløpsrensaneanlegg (FARA)) har blitt endelig vedtatt av bystyret som er foretakets representantskap.

Året har vært preget av organisasjonsmessige endringer og mange store, tunge og samtidige prosesser. Foretaket driver for det meste tunge industrielle prosesser, som også er kraftkrevende. Endringene som hele samfunnet har sett på bl.a. kraftpriser, har rammet foretaket hardt. Dette har medført at de økonomiske resultatene ikke er som forventet.

Styret er likevel tilfreds med at anleggene, som for en stor del er samfunnskritiske, har vært i drift hele året, og levert de tjenestene som utgjør foretakets kjerneoppgaver. Til tross for et dårligere økonomisk resultat har FREVAR dermed levert godt på både miljø- og samfunnsprestasjoner i året som gikk.

Styret har rekruttert Johnny Sundby, som foretakets nye direktør, og han tiltrådte stillingen 1.1.2023. Styret står foran et omfattende strategiarbeid i 2023, og ser fram til å bidra til videre utvikling av foretaket.

Hege
Dubec
styreleder

Ida Irene
Julsen
nestleder

Leif
Eriksen

Dana
Ghazi

Tor
Prøitz

Hans Peter
Dahl

Cecilie
Sahlin

Johnny
Sundby
direktør

Ann-Kristin
Stedjeberg
sekretær

Beretning

FREVAR er organisert som et kommunalt foretak og fører regnskap etter regnskapsloven. Foretaket framstår som en sterk og konkurransedyktig aktør i markedet.

Resultatet

I 2022 kom ca. 65 % av omsetningen fra konkurranseutsatt næringsvirksomhet, mens ca. 35 % av omsetningen er hovedsakelig avgiftsfinansiert og drives etter selvkostprinsippet.

Hvilke deler som skal drives etter forretningsmessige prinsipper, er spesifisert i stiftelsesgrunnlaget til foretaket.

Forutsetningen for fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet for 2022 er satt opp under denne forutsetningen. Regnskapet er revidert iht. regnskapsloven.

2022 har vært et år preget av endringer og manglende ressurser på ledelse i foretaket. I tillegg har FREVAR, som samfunnet ellers, blitt hardt rammet av prisøkninger på strøm, renter og andre innsatsfaktorer til anleggene. Dette har medført helt andre økonomiske resultater enn det som var forventet for 2022, både innenfor selvkost- og næringsvirksomheten.

Den største enkeltposten som har bidratt til at resultatene er dårligere enn forventet er kjøp av energi (strøm, naturgass og damp), som for hele foretaket utgjorde et merforbruk på kr 34,1 mill. sammenlignet med budsjett.

Avfallsbransjen opplever store utfordringer i form av rammebetingelser som avviker negativt fra våre naboland. Dette gir seg utslag i avgiftsbelastning, avfallspriser og tilgang på avfall.

Virkingen av de ulike rammebetingelsene ble spesielt utfordrende mot slutten av 2022 og videre inn i 2023. Dette gjelder de anleggene som produserer grønn energi ved foretaket, energigjenvinningsanlegget og biogassanlegget.

Foretaket driver samfunnskritiske anlegg, og det følger av dette at anleggene må holdes i drift uavhengig av svingninger i priser og markeder. Det fokuseres imidlertid sterkt på å hele tiden gjøre de mest effektive grepene.

Tabellen nedenfor viser årets regnskapsmessige resultater:

Avdeling	Resultat drift	Selvkost	Kalkulatorisk renteendring	Næring før skatt	Skatt	Næring etter skatt
06 Adm & Ledelse	-	-	-4 615	-4 615	-	-4 615
11 RA	5 586	-7 802	1 952	-264	-	-264
12 FA	12 749	-4 541	472	8 680	-	8 680
13 AH	-25 703	-	-	-25 703	2 936	-22 767
14 VA	14 167	-16 806	2 161	-478	-	-478
15 GVS	-1 403	1 373	30	-0	-	-0
38 NÆRING AVLØP	11 300	-	-	11 300	-	11 300
	16 696	-27 776	-0	-11 081	2 936	-8 145

Alle tall vises i hele 1000. Negative tall er overskudd.

Som det framgår av tabellen ovenfor, er det totale regnskapsmessige overskuddet for 2022 på kr 8,1 mill. Av dette regnes resultatet av kalkulatoriske renter i selvkostoppgjøret som overskudd, men ikke som en del av næringsoverskuddet.

Årets selvkostvirksomhet, som er tjenestene som ytes til Fredrikstad kommune, er gjort opp med Teknisk drift innenfor året. Dette fordi det er Teknisk drift som krever inn avgifter fra befolkningen, og administrerer kommunens selvkostfonds. Årets samlede merforbruk innenfor vann, avløp og renovasjon ble kr 27,8 mill.

Resultatdisponering

Resultatet av årets næringsvirksomhet er et overskudd på kr 8,1 mill. etter skatt. Resultatet av årets kalkulatoriske renteendringer ble et overskudd på kr 4,6 mill.

Beslutning om disponering av næringsoverskuddet treffes av bystyret i Fredrikstad kommune.

Resultatregnskap pr. 01.01. – 31.12.

	Note	2022	2021
Salgsinntekt	9	429 740 018	341 533 653
Annen driftsinntekt		14 636 113	17 316 774
Sum driftsinntekt		444 376 132	358 850 427
Varekostnad		-109 059 995	-70 977 704
Lønnskostnad	4,5	-81 309 619	-73 780 045
Avskrivning	1	-36 260 916	-34 285 684
Nedskrivning		-1 223 393	-2 070 635
Annen driftskostnad		-197 617 403	-132 107 317
Sum driftskostnad		-425 471 326	-313 221 386
Driftsresultat		18 904 806	45 629 041
Inntekt fra investering i aksjeselskap	7		4 660 000
Renteinntekter		2 862 466	1 104 984
Andre finansinntekter		145 494	238 628
Rentekostnader		-10 631 927	-6 952 593
Andre finanskostnader		-200 289	-156 756
Resultat før selvkostavregning		11 080 551	44 523 304
Ordinært resultat før skattekostnad		11 080 551	44 523 304
Skattekostnad	14	-2 935 692	-9 465 990
Årsresultat		8 144 859	35 057 314

Balanse pr. 01.01. – 31.12.

EIENDELER	Note	2022	2021
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Utsatt skattefordel	14	28 953 371	27 835 844
Sum immaterielle eiendeler		28 953 371	27 835 844
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	1	394 100 994	395 605 078
Anlegg under oppføring	1	119 443 756	11 936 947
Maskiner, anlegg, inventar ol.	1	49 077 969	54 163 355
Sum varige driftsmidler		562 622 719	461 705 380
Finansielle anleggsmidler			
Finansielle anleggsmidler	7	28 460 781	28 451 781
Sum finansielle anleggsmidler		28 460 781	28 451 781
Sum anleggsmidler		620 036 871	517 993 005
Omløpsmidler			
Varelager		16 747 009	16 089 594
Fordringer			
Kundefordringer		88 247 217	56 522 501
Andre fordringer		27 589 772	27 987 772
Sum fordringer		115 836 989	84 510 273
Bankinnskudd, kontanter o.l.	8	124 895 458	116 046 192
Sum omløpsmidler		257 479 456	216 646 059
Sum eiendeler		877 516 327	734 639 064

EGENKAPITAL OG GJELD	Note	2022	2021
EGENKAPITAL			
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	11	240 680 774	234 123 459
Sum opptjent egenkapital		240 680 774	234 123 459
Over- underskudd forretningsdrift	11	8 144 859	35 057 314
Sum egenkapital		248 825 633	269 180 774
GJELD			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	4	9 492 835	9 632 142
Andre avsetninger for forpliktelser	2,13	30 567 278	33 432 431
Sum avsetninger for forpliktelser		40 060 113	43 064 573
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	3	506 416 250	363 463 750
Sum annen langsiktig gjeld		506 416 250	363 463 750
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		53 675 233	25 964 329
Betalbar skatt	14	4 053 219	10 032 622
Skyldige offentlige avgifter		7 399 300	10 408 443
Annen kortsiktig gjeld		17 086 579	12 524 574
Sum kortsiktig gjeld		82 214 331	58 929 968
Sum gjeld		628 690 694	465 458 291
Sum egenkapital og gjeld		877 516 327	734 639 065

Fredrikstad, 21.02.2023

Hege Dubec
styreleder

Ida Irene Julsen
nestleder

Dana Ghazi
styremedlem

Tor Prøitz
styremedlem

Leif Eriksen
styremedlem

Cecilie Sahlin
styremedlem

Hans Peter Dahl
styremedlem

Johnny Sundby
direktør

Noter til regnskapet

Regnskapsprinsipper

Regnskapet er satt opp etter Regnskapslovens regler.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende.

Lager

Lagerbeholdningen er verdsatt til inngående verdier.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets levetid dersom de har levetid over 3 år og har en kostpris som overstiger kr 50 000. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet.

Pensjoner

Foretakets pensjonsansvar i forhold til den ordinære tariffestede pensjonsordningen er dekket gjennom pensjonsordning i Kommunal Landspensjonskasse. Denne ordningen gir en definert ytelse i henhold til tariffavtalen i kommunal sektor. Foretaket følger NRS6 ved regnskapsføring av pensjon.

I tillegg til den ordinære tariffestede tjenstepensjonsordningen kommer ytelser i form av avtalefestet pensjon til aldersgruppen 62 til 64 år. Forpliktelsen knyttet til arbeidsgivers egenandel ved ansattes faktiske bruk av ordningen er balanseført.

Skatter

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på alle forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld. Utsatt skatt er beregnet med 22 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt skattemessig underskudd til framføring ved utgangen av regnskapsåret. Netto utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at denne kan bli nyttiggjort. Betalbar skatt og utsatt skatt er regnskapsført direkte mot egenkapitalen i den grad skattepostene relaterer seg til egenkapitaltransaksjoner.

Transaksjoner i utenlandsk valuta

Fakturaer i utenlandsk valuta bokføres med valutakurs på tidspunktet for fakturamottak. Valutakursdifferanser som oppstår fram til fakturaen blir betalt bokføres som finansinntekter eller -kostnader.

Note 1 Varige driftsmidler

	Kjøretøy/ anl.mask.	Inventar/ utstyr	Maskiner	Bygninger	Ledninger/ dammer	Totalt
Anskaffelseskost 31.12.2021	22 471	9 637	241 104	527 603	117 155	917 970
Tilgang driftsmidler	1 478	765	4 556	24 505	-	31 304
Avgang/nedskrivning*	410	-	1 223	-	-	1 633
Anskaffelseskost 31.12.2022	23 540	10 403	244 437	552 107	117 155	947 641
						-
Akkumulerte avskrivninger	18 678	5 648	204 976	227 599	47 562	504 462
Balanseført verdi pr. 31.12.2022	4 862	4 755	39 461	324 509	69 592	443 179
Avskrivninger 2022	938	772	8 542	23 920	2 089	36 261

* Nedskrivning av rister på energigjenvinningsanlegget for at ristbeholdningen skal gjenspeile reell verdi.

Varige driftsmidler avskrives lineært over den antatte økonomiske levetiden for de enkelte driftsmidlene.

Følgende økonomiske levetider er benyttet:

* Bygninger og annen fast eiendom	10-80 år
* Biler og maskiner	7-20 år
* Inventar og kontormaskiner	5-15 år
* Tomter, utearealer	0 år

Spesifikasjon av anlegg under oppførelse

Navn	Prosjekt	Avd.	Totalt UB 1130	Budsjett ramme
Innredning 2. etg adminbygg	5006	35	612	12 000
FARA	5140	11	99 608	2 015 000
Nytt behandlingsanlegg for rejeckt vann	5143	11	15 489	20 000
Forbedret pasteurisering av avløpslam	5144	11	153	1 000
Nytt vannbehandlingsanlegg FA 2021	5242	12	294	13 600
Sikring av areal og områdekontroll FREVAR	5309	13	96	1 500
Forstudie nytt behandlingstrinn VA	5434	14	208	1 000
Nye luker silhus Borredalen	5435	14	153	4 500
Høydebasseng Syd	5436	14	89	11 000
Overløpsrør Tvetervann-lsesjø	5437	14	1 156	1 500
Ny vekt	5601	36	648	1 000
Oppgradering av prosessdatasystemer	5700		938	1 300
			119 444	2 083 400

Note 2 Avsetninger og forpliktelser

(Alle tall i 1000)

Andre avsetninger for forpliktelser består av:	2022	2021
Regnskapsmessig frie avsetninger:		
Utsatt inntekt knyttet til igangværende deponi	13 361	12 005
Omsstillings- og omstrukturingsfond	4 330	10 710
Utsatt inntekt knyttet til andre forpliktelser	12 876	10 717
Sum	30 567	33 432

Utsatt inntekt er en måte å periodisere regnskapet på. Dersom man mottar inntekter et år, men forventer at hele eller deler av de tilhørende kostnadene kommer et senere år, kan man utsette inntektsføring av hele eller deler av beløpet for å sikre regnskapsføring i samme år.

Utsatt inntekt knyttet til igangværende deponiområde, kommer av lovkrav om avslutning og etterdrift av deponier. Vedvarende utfordringer med drift av energigjenvinningsanlegget har gjort at styret har vedtatt bruk av omstillingsfondet for optimalisering av drift med tanke på miljø og økonomi.

Utsatt inntekt knyttet til andre forpliktelser inneholder også en avsetning på 3 mill. til mulige framtidige miljøbøter pålagt av statsforvalteren i forbindelse med tidsfrister ved bygging av nytt avløpsrensaneanlegg, kr 3,8 mill. til utredninger etc. rundt deponi og gjenvinningsstasjon samt 3 mill til gjennomføring av strategiprosess med nødvendige tiltak.

Note 3 Langsiktig gjeld

(Alle tall i 1000)

Langsiktig gjeld med forfall senere enn 5 år	2022	2021
Gjeld til kredittinstitusjoner	317 699	228 418
Sum	317 699	228 418

Spesifikasjon av lånekapital

Låneinstitusjon	Saldo 31.12.21	Avdrag 2022	Renter 2022	Saldo 31.12.22	Gj.sn. rentesats
Norges Kommunalbank					
	25 440	3 180	553	22 260	1,01 %
	21 000	2 000	499	19 000	0,01 %
	33 127	3 155	732	29 972	1,06 %
			1 625	170 750	1,04 %
	79 567	8 335	3 409	241 982	1,03 %
Kommunekreditt Norge					
	2 612	1 305	39	1 307	0,93 %
	19 975	1 700	466	18 275	1,12 %
	20 400	1 700	472	18 700	1,69 %
	134 422	8 673	3 425	125 749	2,09 %
	106 487	6 085	2 821	100 402	2,34 %
	283 896	19 463	7 223	264 433	2,07 %
Sum total lånekapital	363 463	27 798	10 632	506 415	1,84 %

Note 4 Pensjoner

(Alle tall i 1000)

Foretaket har en usikret pensjonsordning i form av tariffestet avtalefestet førtidspensjonsordning (AFP) innen KLP. Denne forpliktelsen omfatter 90 aktive.

Pensjonskostnader inkl. AGA	2022	2021
Nåverdi av årets oppføring	10 268	9 434
Rentekostnad	3 658	2 915
Brutto pensjonskostnad	13 926	12 349
Forvetet avkastning	-5 779	-4 223
Administrasjonskostnad/Rentegaranti	328	295
Netto pensjonskostnad inkl. adm.kost	8 475	8 421
AGA netto pensjonskostnad inkl. adm.kost	1 195	1 187
Resultatført aktuarielt tap (gevinst)	745	815
Resultatført pensjonskostnad	10 415	10 423

Pensjonsforpliktelser	2022	2021
	Estimat	Estimat
Brutto påløpt pensjonsforpliktelse	183 434	192 781
Pensjonsmidler	159 387	145 582
Netto forpliktelse før AGA	24 048	47 199
AGA	3 391	6 655
Netto forpliktelse inkl. AGA	27 438	53 854
Ikke resultatført aktuarielt gevinst (tap)	-15 728	-38 757
Ikke resultatført aktuarielt gevinst (tap) AGA	-2 218	-5 465
Balanseført netto forpliktelse etter AGA	9 493	9 632

Ved beregningen er følgende forutsetninger lagt til grunn:

	2022	2021
Årlig avkastning	5,40 %	3,30 %
Diskonteringsrente	3,20 %	1,50 %
Lønnsvekst	3,75 %	2,50 %
G-regulering	3,50 %	2,25 %
Forventet frivillig avgang:		
Under 20 år	20 %	
20-23 år	8 %	
24-25 år	6 %	
26-30 år	6 %	Med fradrag av 0,4% for hvert år over 25 år
31-45 år	4 %	Med fradrag av 0,2% for hvert år over 30 år
46-50 år	1 %	Med fradrag av 0,1% for hvert år over 45 år
over 50 år	0 %	
Forventet uttaksandel:		
62 år	25 %	
63 år	35 %	
64 år	41 %	
65 år	55 %	
66 år	65 %	

Note 5 Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte mm.

(Alle tall i 1000)

Lønnskostnader	2022	2021
Lønninger	62 488	55 552
Arbeidsgiveravgift	10 158	9 404
Pensjonskostnader	7 806	8 081
Andre ytelser*	1 925	1 736
Sum	82 377	74 773

*Andre ytelser inneholder kr 1,1 mill. andre fordeler i arbeidsforhold som vises som annen driftskostnad i resultatregnskapet. Sum lønnskostnader er derfor kr 1 mill høyere enn lønnskostnadene i resultatregnskapet. Antall årsverk i 2022 har vært 84,9, mens det var 75,3 i 2021.

Ytelser til ledende personer	2022	2021
Daglig leder*		
Lønn	2 227	1 229
Annen godtgjørelse	134	177
Pensjonskostnader	583	318
Styret		
Lønn	337	322
Annen godtgjørelse	240	160
(møtegodtgjørelse)		

*Foretaket har lønnet to daglige ledere i ca. 10 mnd. i 2022, dette pga. utskifting i ledelsen.

Revisor	2022	2021
Revisjonshonorar utgjorde:	200	213
Bistand i forbindelse med skatteplikt og konsolidering av regnskapet med Fredrikstad kommune:	151	49

Note 6 Miljøforpliktelser

Foretakets drift er underlagt konsesjonsvilkår mht.:

- Drift av forbrenningsanlegg, avfallsbehandling
- Avløpsrensing
- Drikkevannsforskrifter

I tillegg følger selskapet bestemmelsene i internkontrollforskriften, og er sertifisert etter miljøstandarden ISO 14001. Jamfør øvrig omtale i årsrapporten.

Note 7 Finansielle anleggsmidler

Selskap/forening	Balanseført verdi	Eierandel
Fredrikstad Fjernvarme AS	28 450 781	43,10 %
Norsk Vann	1 000	Medlemsandel
Borg CO2 AS	9 000	9 %

Note 8 Bundne midler

Av foretakets bankinnskudd er kr 3.247.626,- bundne skattetrekkmidler.

Note 9 Spesifisering av salg

(Alle tall i 1000)

Fordeling salgsinntekter 2022

Avdeling	Brutto		Netto
	Salgsinntekter	Utsatt inntekt	Salgsinntekter
Adm.bygget	19		19
Administrasjon	24		24
Avløpsrenseanlegg	60 409		60 409
Forbrenningsanlegg*	223 996	26 717	197 279
Avfallshåndtering	43 237	-1 355	44 592
Vannverket	56 053		56 053
Gjenvinningsstasjonen	24 277		24 277
Miljøavdelingen	165	165	-
Forr.område avløp	19 161		19 161
Forr.område avfall	2 398	2 379	19
Totale salgsinntekter**	429 739	27 906	401 833

*Utsatt inntekt gjelder hovedsakelig klimavoter for 2022, som ikke er endelig avregnet

**Store deler av økning av salgsinntekten i 2022 skyldes økning av energiomsetning som ikke påvirker resultatet

Note 10 Fordringer og gjeld til eierkommunen

(Alle tall i 1000)

	2022	2021
Fordringer	kr 45 316	kr 14 739
Gjeld	kr 146	kr 336

Note 11 Endring av egenkapitalen

(Alle tall i 1000)

Oversikt EK 2022

Konto	Navn	UB 2021	Res.disp. 2021	Resultat 2022	UB 2022
2050	EK FA	-102 671	-264	-	-102 935
2051	EK RA	-65 723	-	-	-65 723
2052	EK VA	-30 303	-	-	-30 303
2053	EK AH	-33 545	-5 008	-	-38 553
2054	EK BA	4 210	-	-	4 210
2060	Kalk.rente	-6 091	-1 286	-	-7 376
	Sum	-234 123	-6 557	-	-240 681
Resultat næring	FA	-1 601	-	8 680	8 680
	AH	-30 129	-	-22 767	-22 767
	RA	-248	-	-264	-264
	VA	-381	-	-478	-478
	Res. kalk.rente/salg aksjer	-5 946	-	-4 615	-4 615
	Forretn.dr. avløp	3 248	-	11 300	11 300
	Overført Fredrikstad kommune	-	-22 000	-	-
	Avsatt til utredning av deponidrift	-	-2 000	-	-
	Avsatt til finansiering klimaing	-	-1 500	-	-
	Avsatt til strategiprosess	-	-3 000	-	-
		-35 057	-28 500	-8 145	-8 145
	Sum egenkapital i regnskapet	-269 181	-35 057	-8 145	-248 826

Note 12 Selvkostavregning Fredrikstad kommune

(Alle tall i 1000)

Avregning for 2022	Vann	Avløp	Renovasjon	Totalt
Avskrivninger	6 849	2 791	4 315	13 954
Renter	2 231	1 439	1 042	4 712
Korreksjon kalk. Rente*	2 161	1 952	502	4 615
Personalkostnader	7 408	12 807	11 663	31 878
Driftskostnader	34 534	39 835	22 103	96 472
Herav indirekte kostnader	5 067	7 403	4 834	17 304
Totalt	53 183	58 823	39 624	151 630
Selvkost FK	53 183	58 823	39 624	151 630
Fakturert FK gjennom året	53 183	58 823	26 752	138 758
Innbet. andre	0	0	6 586	6 586
Andre inntekter	0	0	6 286	6 286
Tot inntekter	53 183	58 823	39 624	151 630

*Korreksjon kalkulatorisk rente er differansen mellom den faktiske rentekostnaden foretaket har i forbindelse med selvkostaktivitetene i 2022, og beregnet kalkulatorisk rentekostnad iht. selvkostforskriften. Kalkulert rentekostnad beregnes av alle anskaffelser, uavhengig av finansieringsform.

Note 13 Oversikt over finansiering av nyanskaffelser

(Alle tall i 1000)

Anl.nr.	Navn	Avdeling	2022	Lån	Drift
150	Bil	6	682	-	682
727	Flytting av barkseng AH	13	869	869	-
722	Uteområder BA	11	254	254	-
148	Vaktbil RA	11	398	-	398
725	FA Kjelerør 2022	12	3 205	3 205	-
726	Ny askeutmåling FA	12	9 123	9 123	-
729	Tak over askebunker FA	12	747	747	-
602	Ristdieler FA	12	2 813	-	2 813
624	Samlesløkk for overhelet damp	12	610	-	610
625	Nye ventiler over tak	12	559	-	559
626	Turbinpumpe matevann	12	409	-	409
627	Oppgradering DeNox-anlegg	12	165	-	165
728	Rehab. R13 BA	38	3 465	3 465	-
225	Miljøcontainere GVS	15	106	-	106
227	Rekkverk på GVS	15	381	381	-
147	Vaktbil TA	20	398	-	398
719	Filterbunner VA	14	6 842	6 842	-
226	PLS UV-anlegg	14	278	278	-
Sum			31 304	25 164	6 141

Note 14 Skatt

Årets skattekostnad fordeler seg på:	2022	2021
Betalbar skatt	4 053 219	10 032 622
Endring utsatt skatt	-1 117 527	-566 633
Årets totale skattekostnad	<u>2 935 692</u>	<u>9 465 990</u>
Beregning av årets skattegrunnlag:	2022	2021
Ordinært resultat før skattekostnad	11 080 550	44 523 304
Permanente forskjeller	2 263 503	-1 496 079
Endring i midlertidige forskjeller	5 079 609	2 575 604
Årets skattegrunnlag	<u>18 423 662</u>	<u>45 602 829</u>
Betalbar skatt (22%) av årets skattegrunnlag	4 053 219	10 032 622
Oversikt over midlertidige forskjeller	2022	2021
Driftsmidler	-128 017 399	-122 481 385
Netto pensjonsforpliktelse som er ført i balansen	-3 588 832	-4 045 177
Netto midlertidige forskjeller pr 31.12	<u>-131 606 231</u>	<u>-126 526 562</u>
Utsatt skattefordel (-)/Utsatt skatt (+) (22%)	-28 953 371	-27 835 844

Kontantstrømoppstilling

	Note	2022	2021
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
Resultat		11 080 550	44 523 304
Periodens betalte skatt		-10 032 622	-9 872 376
Tap/ gevinst ved salg av anleggsmidler		59 555	0
Ordinære avskrivninger		37 378 443	34 852 315
Nedskrivning anleggsmidler		1 223 393	2 070 635
Endring i varelager		-657 415	-158 239
Endring i kundefordringer		-31 724 716	-4 819 750
Endring i leverandørgjeld		27 710 904	2 007 829
Endring i andre tidsavgrensingsposter		1 950 862	-12 145 233
Endring balanseført pensjonsforpliktelse		-139 307	-2 097 570
Endring andre avsetninger for forpliktelser		-3 982 680	2 700 998
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		<u>32 866 967</u>	<u>57 061 912</u>
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter			
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler		350 000	0
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler		-138 811 203	-38 637 528
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler i andre foretak		-9 000	340 000
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		<u>-138 470 203</u>	<u>-38 297 528</u>
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld		170 750 000	0
Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld		-27 797 500	-28 497 500
Overskudd disponert til biogass- og energigjenvinning		-6 500 000	-2 000 000
Utbetalinger av konsernbidrag		-22 000 000	-14 000 000
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		<u>114 452 500</u>	<u>-44 497 500</u>
Netto kontantstrøm for perioden		<u>8 849 264</u>	<u>-25 733 116</u>
Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse		116 046 192	141 779 309
Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt		<u>124 895 456</u>	<u>116 046 193</u>
<i>Denne består av:</i>			
Bankinnskudd m.v.	note 8	<u>124 895 458</u>	<u>116 046 192</u>

-2

1

Org.nr. 987 952 423

Til bystyret i Fredrikstad kommune

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Kommunedirektøren/
Styret

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Frevar KF som viser et overskudd på kr 8 144 859. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av foretakets finansielle stilling per 31. desember 2022, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler, tilleggsbestemmelser i kommuneloven og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift, god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av foretaket i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen og den øvrige informasjonen som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter den lovbestemte årsberetningen og annen informasjon i foretakets årsrapport. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler, tilleggsbestemmelser i kommuneloven og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for vår mening. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver ved revisjonen av årsregnskapet vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 3

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Frevar KFs redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

For videre beskrivelse av styret og daglig lederes ansvar og revisors oppgaver ved uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 3

Rolvsøy, 27.03.2023

Jolanta Betker
oppdragsansvarlig revisor

FREVAR KF

Distriktets miljøbedrift

Intertek

Intertek

www.FREVAR.no

Design og trykk: AKRS og HEMB

Vedtatt av bystyret 16.06.23